

Лада Лузіна

ЧАРІВНІ ТРАДИЦІЇ УКРАЇНОК

В оформленні використано роботи
Каті Дуднік

Харків
«ФОЛІО»
2018

Передмова

Мій улюблений приклад! За традицією у ніч на Мокія Мокрого (24 травня за нашим стилем) господиня роздягалася догола та тричі бігала навкруги грядки соняшників (читай «Голі дні»). Втім кожен, хто випадково побачив її оголеною, знав напевне: це не відьма, а добра українська господиня, яка бажає отримати кращий врожай!

Інакше кажучи, хоча самі українці чекали від своїх ритуалів чарівних наслідків, вони не вважали їх чаклунством — скоріше діалогом із Матінкою Природою, встановити який не завадить, напевне, і нам.

Усе це можна назвати старими добрими звичаями наших предків, можна магією — так чи інак ви водночас будете праві й не праві.

Беззаперечно одне!

Народні обряди наших прабабусь настільки пронизані чарами, що немає сумнівів — саме ці реальні свята і ритуали стали основою всіх відомих легенд та казок про київських відьом.

Читаючи зараз про чарівні традиції українок, ти не припиняєш дивуватися, якими унікальними Вміннями і Навичками володіли наші предки! Яку особливу, унікальну роль відігравала жінка в українській общині! І з яких прадавніх глибин йдуть ті чи інші звичаї!

На жаль, у наш час, що так швидко спливає, ми забули більшість традицій нашої землі.

І разом з ними ми забули себе — забули і свою особливість, і свою унікальність, і свої чари, отримані у спадок. Нам важко зрозуміти себе, свої почуття, бажання, можливості, поки ми не побачимо єдиний зв'язок із полотном минулого.

Якщо унаслідок тотальної амнезії ти не можеш згадати своє ім'я, імена своїх дітей та батьків, свою домашню адресу, свою країну і причину, чому ти тут живеш... не дивно, що тобі важко відповісти на запитання: хто ти?

Те ж саме і з чарівними традиціями наших праматерів... без них ми не згадаємо і головного: хто ми такі!

Ваша Лада Лузіна

П.С. Історії цього альбому — лише мала частка. Більш детально про чарівництво наших предків і про витoki цього чарівництва я розповім у майбутніх книгах «Давні боги і святі Міста Києва», «Київ. Місто відьом».

П.П.С. Щоб вам було зручніше, я наводитиму всі святкові дати за нашим стилем.

ЗАПОВІДЕЙ НЕЖОНАТИМ.

ЗАПОВІДЬ ДЕСЯТА.
НЕ ОДРУЖАЙСЯ З ДОВГОТЕЛОСОЮ
БО І ПОЦІЛУВАТИ ЖІНКУ НЕ ЗМ...

Як українські дівчата сватали парубків

Французький інженер Гійом ле Васер де Боплан, подорожуючи Україною на початку XVII століття, описує дуже цікавий звичай:

«В Україні, всупереч усім народам, не парубки сватають дівчат, а дівчата пропонують їм свою руку й майже завжди досягають своєї мети... Їм допомагає особливий забобон».

На жаль, мсьє Боплан не уточнює, коли саме, в який день року українські дівчата так впевнено брали на абордаж женихів. Але ж сам історичний факт жіночого самосватання не має сумнівів та неодноразово засвічений у нашій історії. Майже до XVIII сторіччя українка мала змогу навіть врятувати життя засудженому до смерті — їй достатньо було оголосити, що вона бере його до шлюбу. У такому випадку страту скасовували... та чоловіка засуджували до законного шлюбу! Причому відмовитися від цього шлюбу він не мав права. Також, як і будь-який засватаний парубок — якщо вже дівчина наважувалася на цей відчайдушний крок та приходила до коханого зі сватами, «дати гарбуза дівчині» вважалося неприпустимим гріхом.

В пам'ять про цю прекрасну народну традицію збереглася пісня:

*Ой, прийшла Маруся, стала біля ліжка:
— Прийміть мене, мамо, я ваша невістка.
Ой, прийшла Маруся, стала коло столу:
— Прийміть мене, мамо, я люблю Миколу.
Ой, прийшла Маруся, стала у куточку:
— Прийміть мене, мамо, за рідную дочку.*

В реальному житті дівчина приходила зі свідками у хату до парубка, сідала на лавку та вимагала бажаного весілля до тих пір, поки його батьки не давали згоди.

Самосватання дівчини показане й у давньоруській билині «Соловей Будимирович», де Забава Путятішна, улюблена племінниця стольнокиївського князя Володимира, сама пропонує себе у дружини заморському купцю, що їй приглянувся.

І якщо день жіночого самосватання не має конкретної дати, можемо припустити, що при бажанні кожна із нас може зробити подібне коли заманеться.

І хто нам дорікатиме?

Ми всього лише відроджуємо споконвічні українські традиції!

В. Васильєв. Вдягання нареченої на Україні

Брикси — українське «8 березня»

Якщо вам будуть говорити, що жіночий день — це винахід Клари Цеткін, сміливо відправляйте цю людину... на Лису гору.

Задовго до того, як ця фрау придумала це «гінекологічне» свято, наші прабабусі у славетному місті Києві вже святкували свій жіночий феміністичний день. Та, на відміну від нас, вони знали, як це зробити, і святкували відчайдушно — точніше, завдавали чоловікам перцю!

Брикси певним часом святкували разом із третім шабашем року — 12 липня, на Петрівці відьми останній раз за літо злітали на Лису гору. А прості киянки проводили час не менш цікаво...

«Брикси, — пише Анатолій Макаров у «Малій енциклопедії київської старовини», — це давній звичай виконання чоловіком будь-яких примх і бажань дружини у день Петрівців...» Цього дня «простим смертним киянкам дозволялося трішки завдати перцю своїм чоловікам та показитися».

Журналіст С. Ярон стверджував, що бачив у Києві Брикси ще у 1880 році. «Процесія полягала в тому, — писав він, — що молодиця сиділа у санях, що їх тягнув її чоловік, спонуканий до дії довгою гілкою ліщини. Їхали зазвичай до шинку, але молодиця вимагала горілки собі та наказувала чоловікові зупинитися в тому місті, де вона забажає, щоб випити цю горілку».

Як і два попередніх шабаші весняних Русалій, Брикси пов'язували з чарівними властивостями конкретних рослин. Саме на Петрівці, у день жіночого домінування, збирали трави для приворотного зілля — головного відьомського способу керувати чоловіком на свій розсуд!

Напевне, звідти й з'явився вираз «Жіноче літо по Петрів день». Після свята Петра та Павла остаточно завершувалися русальні гуляння і починалася довга пора збирання врожаю. Можливо, напередодні цих важких жнив жінкам дозволялося ще трішки побіситися наостанок!

Взагалі для того, хто не любить 8 березня, є прекрасний альтернативний варіант — і важливо, що він суто український, споконвічний! Якщо є бажання — можеш послати свого чоловіка по персики, як у О.Генрі, хочеш — по черевички, як у цариці!

Але сумніваюся, що більшість чоловіків матимуть бажання і сміливість привітати жінок із цим святом!

**Жінка завжди може
улетіти від проблем на мітлі,
а чоловікові у Брикси
не завадить запасний аероплан.**

